

est, nam cum Archipresbyter habeat circa hoc ordinariam iurisdictionem sicut ceteri Parochi, ut docet Cuchus *diss. lib. 5, cap. 4, num. 168*. non est cur ipsi denegetur, quod certe competit.

99 Ex quibus Regula generalis tradenda est, proprium Sa-
cerdotem ad audiendas Confessiones, esse primo Paro-
chum, seu Presbyterum Ecclesie Parochialis. Secundo,
Episcopum in Diocesi. Tertio, Legatum in provincia.
Quarto, Penitentiarium. Quinto, Vicarium Generalem
Episcopi. Sexto, Archipresbyterum Cathedralis, qui in
hoc censetur Vicarius Generalis Episcopi, qui omnes, ab
aliqua alterius licentia possunt Penitentiam Sacramentum ad-
ministrare, & ad eos licet recurrere: ut per Doctores in
cap. 2, verbo Subditio suo, ubi *Gloss. de Panis. & remis-*
in 6. juncto Gutierrez Canon. question. lib. 1, cap. 27,
num. 24.

100 *Tertio*, succedit Eucharistie sancte venerabile, & admirabile Sacramentum, quod duplicer considerari pos-
t, vel quantum ad confectionem seu consecrationem,
ipsius, vel quoad distributionem, prout distinguunt Trul-
lench tractat de *lure Paroch. cap. 1, num. 1*, de primo nunc non
est sermo; de secundo vero etiam distinguere opus est:
nam licet Minister ex officio sit Sacerdos, ex Doctoribus
communiter cum D.Thom. 3, par. 9.8. art., quia in con-
fessione, & ministrando personam Christi sustinet, qui in
noche Cenae consecrit, & distribuit, *cap. Pervenit. de Con-*
fess. dicitur. 4. juncto Trident. sess. 13, cap. 8. Diaconus vero
in causa necessitatis, ex Sacerdotis commissione, & Ecclesie
dispensatione; ex late traditis. *Coninch. in 3. qn. 82. art.*
3. num. 18. & 19. & haberet in Concil. Carthag. 4. can. 18.
de quo est text. in *cap. Diaconus. cap. Presente. dicitur. 94.*
de quo etiam videndum Trulench *num. 3. Quat. tom. 3. diss.*
72. sess. 1. Vafquez 3. p. diss. 219. num. 11. Gratian. discept.
forens. discept. 6. 1. p. 4. Tamburini de Iure Abbat. loco
inferius citando, plures referens: hoc tamen respectu
autem sumptionis limitatur ad proprium Parochum, à quo,
vel ab alio de ipsis licentia, veluti Pastore debet sumere:
& in hoc consitit jus Parochi, & Parochii: *ex cap. Omnis*
urisvis sexus, de panis. & remiss. Concilio Carthagin. 1.
cap. 7. & Meletiano 18. Tamburini de Iure Abb. tom. 2. dis-
put. 5. qn. 1. & Bonac. cum aliis tom. 1. tract. de Sacram.
Euchar. diss. 14. qn. 7. puncto 2. num. 7. cuius rei ratio de-

101 facili percipitur, quia ministratio Sacramentorum est de
iurisdictionibus, ac proinde urgente praecepto five annua
Confessionis, & Communionis, five eadem Sacra-
menta recipiendi in articulo mortis, solus Pastor distribu-
re debet, vel aliis de licentia ipsius: & omniis hac pluribus
donec *Barbol. de offic. Paroch. cap. 20.*

102 Ex dictis patet, Romano Pontifici in tota Ecclesia, Epi-
scopo vero in sua Diocesi hoc ju competit: quia ille
universalis Ecclesia; iste vero ex Episcopatu Parochi sunt:
ex Trulench *n. 4. & probatur in cap. Quescumque, 10. qn. 1.*
cap. Pracipimus, 12. qn. 1. Barbol. de offic. Paroch. cap. 20.
num. 12. qui ex Bonac. de Sacram. diss. 4. qn. 7. puncto 2. num.
11. affirmat idem procedere, etiam invito proprio particu-
laris Parochi tom. 2. diss. 3. qn. 2. num. 2. nec in hoc du-
*bium cadit; sed velut vero Ecclesia Cathedralis, quod pro-
prium nostri instituti penitus est, major videtur difficultas,*
quam discutere & refolvere opera; priuatum est.

104 De Ecclesia in quaum Cathedrali non ita competit est;
neque enim despiciat qui vel simplier, vel saltem secun-
dum quid, hanc ei facultatem tribuere non audent: ve-
rius tamen & abique difficultate credo Communionem
quoad privilegia supposita desponsatione cum Imperatore,
nullo habere respectu ad matitum, ex *l. Auguste. ff. de leg.*
cum vulgaribus, ita & codem modo supposita desponsatio-
*Cathedralis cum Episcopo, iura & privilegia superiori-
tatis ei competitur desponsatione iure nullo habito respe-
ctu ad sponsum; cum valeat argumentum de matrimonio
carnali ad spirituale: *cap. Inter corporalia*, ubi DD. de
translat. cum vulgar. Oldrad. conf. 67.*

Et licet aliqui apud Sanchez *d. diss. 27. num. 2.* limitent
ad Archipresbyterum, cujus de *lure* competit Confessiones
totius Diocesis audire, juxta text. in *d. c. Officium*; cui
adden-

addendus est Beyerlinch in *Theat. vite humana. d. verbo Paro-*
chia, titulo, Rector Ecclesie Parochialis, vers. quod Sacra-
*mentum Panitia: pag. mibi 27. non verò illi, cui ex de-
legatione Episcopi debetur: nam hoc secundo casu, delega-
tio & commissio est attendenda: ramen hoc non officit,
imò nostram opinionem confirmat, etenim nostra disputa-
tio non vergit circa personam, sed circa Ecclesiam Cathe-
drali, que communis Parochia est; nullo habito
respectu ad electionem cuiuscumque de Diocesi, impe-
diri non poterit Patrochio particulari suscepit horum Sacra-
mentorum; quidquid contrarium procedat in Paro-
chia particulari illius Ecclesie Cathedralis: quod valde
diversum est: & de eo, hoc est de Ministro Ecclesie
Cathedrali, simil. & sumant Eucharistiam in Pachate, abque du-
bio satisfacient, cum Cathedralis sit communis Parochia:*

& co modo, quo sumendo in quolibet loco. Parochie,
ideat in Capella particulari, satisfacient, quia totus ambi-
tus illius Ecclesie destinatus est pro implendo praecepto: ita
sumendo Eucharistiam, simul peccata confitendo in
Cathedrali, satisfacient: accidentis enim est quod ab hoc,
vel ab alio Ministro accipiunt: quod quidem diversum est.

114 Nec similiter recte ratiocinatur Trulench in *Offic. Pa-*
roc. d. c. 4. n. 10. dum potequam de communiori opinio-
ne firmavit nostram sententiam, eam extendit ad Paro-
*chum Ecclesie Cathedralis, quem in hoc similem factum
Archipresbytero, in quibus contrarium defendit, alterando,
ita consuetudine positum est, nam cum ipse transiit fac-
iat de Parochio ad Archipresbyterum, non recte deducit
afflumpum: cum Parochus Cathedralis, sit Parochos &
Pastor illius Parochie particularis, ut diximus & pleni pro-
bat cum pluribus spic. Trulench; at verò nostra disputa-
tio tantum procedit in Ecclesie Cathedrali, quia cum com-
munis Parochia sit, non est ut hoc denegetur etiam in il-
la Parochia, quatenus pars Ecclesie Cathedralis est: non
quatenus Parochia particularis consideratur, separata a Ca-
thedrali, co modo quo catere Episcopatus Ecclesie.*

115 Nec item obstat idem Trulench in *praecepta. Dicologi,*
tom. 1. lib. 3. c. 5. dub. 2. num. 12. quatenus docet id non esse
in consuetudine, ut Parochus Cathedralis, seu Archipres-
byter, possit Sacramenta administrare: unde secula lice-
tia Episcopi, non potest hoc facere in quorumcumque Sacra-
mentorum administratione, absque licentia propria
Parochi, nisi alibi esset Archipresbyter deputatus, apud
quem possent omnes de Diocesi confluere, & ita non ad-
impleret praeceptum annualis Communionis, qui in Pachate
à Parochio in Cathedrali suscipiet, quia à proprio
Parochio seu Sacerdote debe sumere, juxta tex. in *cap.*
Omnis urisvis sexus, de panen. & remiss. qualis non est
Parochus Cathedralis; cum Dionysius Papa diviserit Paro-

116 *chia: & facta divisione, alienis Sacramenta administrare*
non potest: & ita Episcopus, cui à principio communis
est cura tonus Diocesis, *cap. quescumque 10. qn. 1. cap.*
Pracipimus, 12. qn. 1. recte potest; Parochio vero interdi-
gitur.

At licentia tanti Auctoris terminos confundit, quos ex-
plicare operæ preiurum est; etenim quoad Parochum nulla
est difficultas, respectu vero Archipresbyteri, seu Capella-
ri majoris, cui cuta incumbit animatum universalis, five
seipsum persona ab Episcopo habentis facultatem, non po-
tef utique dubitari: tantum enim disputatio cadit, respectu
loci, id est Ecclesie Cathedralis, que communis Parochia
est, five respectu Parochie ejusdem, non considerata particu-
laris Parochia ut sic, sed tamquam pars Ecclesie Cathedralis
est; eo modo quo aliæ partes, seu Capelle: & in hoc er-
rat manifestè Trulench nihil enim divisio Parochiarum à
Cathedrali disponuerunt, quarum erection posterior fuit:

117 *c. 2. latè probavimus: & tantum circa gubernium parti-
culari ordinante fuerunt, remanente semper* Episcopo universali Parochio totius Diocesis, cui pro Paro-
chia universali datur Cathedralis propter ipsius disponi-
tionem; unde eo modo, quo ubi Parochia non sunt distin-
cta quilibet Parochiam, etiam si intra limites
ipsius non degat, liberè potest recipere Sacramenta in Pa-
rochia cum eligit, licet extra eam habiter, in hoco Paro-
chii sit Pastor, ita ut etiam respectu ipsius, nulla Pa-
rochia alterius intra cujus limites degit expectata licentia.

sæ, praesentes & futuros, in majoris excommunicationis sententias, censuras, & poenas in predictis litteris executorialibus contentas, ob illarum & dictæ nostræ sententie, tam conjunctim quam divisi, non partitionem, eo ipso incidisse, & incurrisse, in his scriptis declaramus, ac ut tales publicari, & ab omnibus Christi fidelibus evitari mandamus; prout nos publicamus, & evitamus, ac literas declaratorias decernimus; & insuper sententiam per dictum R. P. D. de Rubeis contra dictum Hieronymum in favorem dictorum Prioris, Canonorum, & Capituli quod portionem Canonicalem ac vocem in Capitulo, & distributiones Canonicales latam & promulgatam confirmamus, & ex cauſis animum nostrum moventibus, condemnationem exemplarium omittimus; sed ab eis ambas Partes liberamus: qua quidem diffinitiva sententia per Nos taliter fuit subscrita. Ita pronunciavi. Ego Don Franciscus Sarmiento Rota Auditor. Qua omnia & singula præmissa vobis omnibus & singulis supradictis intimamus, insinuamus, & notificamus, ac ad vefram & vefram cuiuslibet notitiam deinceps, & deduci volumus per praesentes, ne de præmissis aut eorum aliquo ignorantiam aliquam in futurum pretendere valeris, seu quomodolibet allegare: in eorum omnium & singulorum fidem & testimonium premissoſ instrumentis, five praesens publicum instrumentum exinde fieri, ac per Notarium publicum Scribam nostrum infraſcriptum subſcribi, ſigillique nostri iuſſimus & ferimus appenſione communiri. Leđa, lata, & in scriptis promulgata fuit haec ſupraſcripta nostra diffinitiva sententia, per Nos Don Franciscum Sarmiento Sacri Palatii Apostolici cauſarum Auditorem. Romæ, apud Sanctum Petrum in Palatio cauſarum Apostolico, in quo Jura reddi ſolent, ad jura reddendum, & cauſas audiendas, pro tribunali ſedentem, ſub Anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo hexageſimo ſexto. Indictione nona, die vero Mercurii undecima mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Chirſto Patris & Domini Noſtri, Domini Piſi divina providentia Papa V. Anno primo: praesentibusibidem Dominis Petro Lopez & Antonio de Quidotis Sacri Palatii Apostolici cauſarum Notariis teſtibus, ad præmissa omnia & singula vocatis ſpecialiter, atque rogatis. Et ego Joannes Invinianus de Dorato Ecclesiasticus Lomenon. Dieceſis, publicus Apoſtolica authoritate, & Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Notarius, huiusmodi cauſa coram R. P. D. Auditore praefato. Scriba deputatus; quia præmissis omnibus una cum prænominateſ teſtibus interful, ea que in notam ſumpi, ideo hoc publicum sententia instrumentum ſubſcripti, & signavi, in fidem præmiſorum, rogatus & requifitus; Reverendi Luperti Dortal Prior, & Ludovici Dortal Infirmarius, ac Petrus Sifamón, Ludovicus Lanaja, Dominicus Ramos, Joannes de Miedes, Joannes de Artieda, Joannes Ramos, & Gaspar Figuera, Canonici Ecclesie Caſarauguitanae, omnesque alii & singuli Canonici praedictæ Ecclesie praesentes & futuri, hic authoritate Apoſtolica denuntiantur Majoris excommunicationis sententias, censuras & poenas in literis Executorialibus in cauſa Caſarauguitana Capellani majoris per R. P. D. Joannem Baptiftam de Rubeis Rota Auditorem, ad instantiam & favorem in ſcripti Domini infantis contra praedictos Reverendos Dominos Priorē, Canonicos, & Capitulum Caſarauguitanae decretis, & eisdem Reverendis Dominis Priori, Canonici & Capitulo intimatis contentas; niſi dicti Domini Prior, Canonici, & Capitulum tribus ſententiis diffinitivis in favorum ejusdem Domini infantis viſis & receperis dictis literis executorialibus defuerit decretis, quod omnia & singula in dictis tribus ſententiis & literis executorialibus, nec non in ſententiis diffinitivis per R. P. D. Don Franciscum Sarmiento ejusdem Palatii cauſarum Auditorem in favorem praedicti Domini infantis, & contra eodem Priorē, Canonicos & Capitulum ſimiliter lata, contenta & deſcripta, in omnibus & per omnia abſque aliqua contradictione pacifice & quiete ac realiter & cum effectu paruerint, & obedierint, & ab aliis ad quos ſpectat parere & obediare mandaverint cum effec- tū, & quotiens praedictis tribus ſententiis & literis executorialibus necnon ultimæ ſententia per praedictum Don Franciscum Sarmiento Auditorem late, ac contentis in eisdem omnibus, & singulis contravenerint ſeu contraveneſt quoquomodo permiſerint, incideſe & incurriſe. Inſante R. D. Hieronymo de Aniñon Capellano Majore Ecclesie Caſarauguitanae Principali. Die ſeunda Januarii 1567. dictæ literæ affixa & publicata fuerunt in acie Campiflora ut moris eſt, per me Nicolaum de Matthæis Curiorum; Stephanus de Olea Magister Curiorum.

Insuper & idem Capellanus Major, virtute pra- Juſtitia Aragonum obtinuit, ejus etiam tenorem trans- missi instrumenti, firmam Juris à Tribunalis Domini ſcribere volui, qui talis eſt.

EXCELLENTISSIMO Domino Archiepiscopo Caſarauguitano, ejusque Vicario Generali, & Offi- cialibus Ecclesiasticis, & aliis quibusvis Ministris dicti Domini Archiepiscopi, nec non Priori, Ca- nonicis, & Capitulo vel eius Ministris ac Beneficiariis Ecclesie Metropolitanae Sedi Civitatis Caſarauguita, vel eorum Procuratori ac Rectoribus & Vicariis tam dictæ civitatis & Dioceſis, & aliis quibusvis personis tam ſecularibus quam Ecclesiasticis, & aliis quibusvis Judicibus & Officialibus tam Ecclesiasticis quam ſecularibus, ac illi vel illis, ad quem ſeu ad quos praesentes pervenerint ſeu praefen- tata fuerint, & coram culibet; Hieronymus deel Villar Jurisperitus Locumtenens admodum Illuſtris Domini Don Joannis de Lanuza Militi Serenissimi Domini Regis Confiliarii ac Juſtitia Arago- num V. Excellentia ſalutem, & prospers ad vora ſuccellus; Ceteris vero prænominateſ ſalutem & dilectionem: per diſcretum Joannem de Bufal Notarium Caſuſidicum Civitatis Caſarauguita habitato- rem & procuratorem, & eo nomine admodum Reverendi Domini Hieronymi de Aniñon Presby- teri Capellani Majoris Ecclesie Metropolitanae Sedi praefentis civitatis Caſarauguita, & in eadem domi- ciliari expofitum extitit coram Nobis; quod dictus eius principalis ſuit, & eſt regnica praefensis Regni Aragonum, qui gavilis ſuit, & gaudeſer, gaudeſere conſuevit, vult, potest, & debet, omnibus & singulis fori privilegiis, libertatibus, & immunitatibus, gratia & prærogativis regnicoſis praefensis Regni Aragonum de foro & aliis conceſſis, pariter & indulxit. Item dicit dictus Procurator, quod aliis pendentibus in Romana Curia libitus inter dictum Principalem dicti Procuratoris, & dictos Priorē, Canonicos & Capitulum dictæ Ecclesie Caſarauguitanae ſuper administratione

Capellani Majoris & ejus Capellani Majoris Juribus pro tempore existentis pertinentibus, rebusque aliis in actis cauſa & cauſarum hujusmodi latius deductis, poft plures & diverſos anſraſus, prefatus Principalis dicti procuratoris in Romana Curia & facro Rotæ Auditorio tres ſententias & literas ex- executoriales obtinuit; quibus cauetur quod dictus Principalis dicti procuratoris Capellanus Major gaudeat omnibus & singulis præminentiaſ, prærogativis, fructibus, emolumenſ, & distributionibus quotidianiſ abſque ulla diſferentia quibus Canonici Ecclesie obtinentes Capellani in titulum, auſtoritate ordinaria, vel per ipsius Capituli elecſionem & receptionem gaudere foliti fuerunt, ad initia aliorum in Ecclesia residentium, & diuinis officiis interſeruent, & quod aſſequatur omnia & singula ſupradicta, qua in liquidatione per dictum Hieronymum ſuo tempore facienda, ratione Capellani Majoris competentiſ & competeſt conſaret, & aliis prout in dictis tribus ſententiis & li- teris executorialibus, ad quas fine prajudicio ſe retulit, plenius continetur. Item dicit dictus Procurator, quod dicti Prior, Canonici, & Capitulum, cupientes ut de Jure tenentur obediare mandatis Apoſtolicis, dixerunt quod erant preſti, & parati, & ſe obtulerunt juxta formam & tenorem ſen- tentiarum ſeu ulterioris & ultimæ ſententia in dictis literis executorialibus inferta, dare & respondere dicto Hieronymo de Aniñon ut & tamquam Capellano Majori praefato facta liquidatione prout in di- cīis, ſeu ulteriori, ſententiis continetur, omne & quidquid eidem Hieronymo de Aniñon, ratione ſeu occaſione Capellani Majoris, & illius annexorum tantum pertineat, & ſpectat, ac aliis prout in in- ſtrumento per Petrum Sancho Notarium de anno Millesimo quingenteſimo ſexagesimo, & die vigi- maſcunda Mensis Septembris conſecto, ad quod fine prajudicio ſe retulit, plenius continetur. Item dixit dictus Procurator, quod dictus eius Principalis obtinuit aliam ſententiam liquidatorum eorum, qua ſibi competenti ratione Capellani majoris, qua cauetur quod dictus Hieronymus ſit Cura & Vi- carius totius Civitatis & Archiepiscopatus, qua potest per totam civitatem & Dioceſis minifra- re Sacraſta fine aliquā licentia, quod non poſſunt alii Curati civitatis & Dioceſis. Item quod te- netur minifraſre Sacraſta Canonicis Claſſiſtribus & Dignitatiſbus Officiis Sediſ. Item quod te- netur facere officium dum Capitulum facit officium in aliquo defuncto. Item quod debeat per ſe ip- ſum regere & gubernare in omnibus & per omnia Capellam Sancti Michaelis. Item quod debeat cori- gere Vicarium, Succentorem, & duos Scholares Capella Sancti Michaelis, ſi defecerint in cele- bratione Miſericordiæ, & in aliis ad qua tenentur; juxta intentionem Don Lupi: & propter hoc ha- beret eſte praefens in Choro & officio Capella Sancti Michaelis. Item quod occurrente vacatione Vicaria- & Succentoriorum, ac duarum Scholarium dictæ Capella reſpectiue, habeat preſentationem & jus praefendant Vicarium & Succentorem & duos Scholarum reſpectiue, Priori, Canonicis & Capitu- lo dictæ Ecclesie; taliter quod dicti Prior, Canonici, & Capitulum, debeat, ipſos praefentatos, & eorum quilibet reſpectiue, ſi idonei ſuſciri, admittere; eisque & corum culibet reſpectiue institu- tionem facere, & illam debita executioni demandare. Item quod debeat viſitare Hoſpitali ſancti Sal- vatoris, ipſe cum Priorē ſedis, & videre ut Hoſpitalarius faciat ea qua facere tenetur, & Eleemosy- narius ſi facit ea, & dat ea, qua facere & dare tenetur. Item quod poſlit & debeat per ſe ipſum Mi- fam Conventualem, & alia Officia in ſua Hebdomada per turnum occurrente, & in Altari Majori fa- cere & celebraſre. Item quod in Choro, & Proceſſionibus, debeat incedere in eo loco, in quo Ca- pellanus Major Canonicus de Jure, & flatu ſeu conſuertuſe Ecclesie ſe folet; ita ut ſi Capellanus Major Canonicus de Jure, ſtatuo & conſuertuſe Ecclesie ſe debeat præcedere omnes alios ſimpli- ces Canonicos, Hieronymus illos præcedere debeat. Item ultra portionem, quam Dominus meus Lupus Archiepiscopus univit Capellano Majori, de illis de ſancto Michaeli per dictum Archiepi- ſcopum in dicta Capella instituti, omnia & singula emolumenta, qua ſimilem portionem habentibus dantur, recipere debeat. Item quod debeat recipere quotidie à Praepositura Ecclesie unum pa- nem vigintiquatuor unciaſ, & viuum, carnes, oleum, & ſalfas. Item quod recipere debeat ab eadem Praepositura Ecclesie Capellam qua eſt ſic, & quemadmodum de Infirmaria in pane, vino, & aliis. Item quod recipere debeat à Camera Ecclesie, ſeu illius pro tempore Camerario, veſtariuſ ſeptem librarium cum diuidia. Item quod recipere debeat à Vicario Vicaria Sancti Michaelis ratione emolumentorum cura animarum Parochie Sancti Michaelis ducentos & quinquaginta ſolidos, me- diatatem in mense Junii, & aliam mediatatem in mense Decembris, ac alias prout in dicta ſententia liquidatoria, ad quod fine prajudicio ſe retulit, plenius continetur. Item dixit dictus Procurator, quod dicti Domini Prior, Canonici, & Capitulum, de Anno millesimo quingenteſimo ſexagesimo ſeptimo, & die decimolexto mensis Decembris virtute dictarum trium ſententiarum, & ſen- tentia liquidatoria tradiderunt, & tradi mandarunt dicto Hieronymo poſſeſſionem in Choro & Altari majori Ecclesie, & in Capella Sancti Michaelis, & in Praepositura Ecclesie, & in Hoſpitali ſancti Sal- vatoris, ut officia ſibi incumbenta celebret, ac panes, & alia jura ſibi debita perciperet, ac aliis prout in instrumento per Sebafianum Moles Notarium conſecto, ad quod fine prajudicio ſe retulit, plenius continetur. Item dixit dictus Procurator quod in Eccleſia Caſarauguitana prædicta, pro ce- lebrandi Officiis diuinis & nocturnis ſunt deputati Beneficiati, & Portionarii, & Canonici Claſſiſtrales, & Canonici obtinentes Dignitatiſbus ſeu Officiis, prout ſunt Prior, quatuor Archidiaconi, Can- tor, Camerarius, Theraſarius, Capellanus Major, Infirmarius, Operarius, Charitatarius, & Eleemosynarius, prout latius conſtat ex depositione teſtimoniū pro parte dictorum Dominorum Prioris, Canonicorum, & Capituli examinatorum, ad quam fine prajudicio ſe retulit. Item dixit dictus Procurator, quod Beneficiati & Portionarii non celebrant, nec viſi ſunt unquam celebrare Miſſam Conventualem in Altari majori per turnum, & licet recipiant ſinguli diſtribuſiones quotidianaſ diuinis interſerendo, tamen non recipiunt tantam quantitatē ſeu ſumma, quantum recipit Hebdomadarius, qui celebraſt Miſſam Conventualem per turnum, prout ex depositione teſtimoniū pro parte dictorum Dominorum Prioris, Canonicorum, & Capituli examinatorum, ad quam fine prajudicio ſe retulit, latius conſtat. Item dixit dictus Procurator, quod ille qui celebraſt Miſſam Con- ventualem in Altari Majori per turnum, vocatur Hebdomadarius, & diuinis interſerendo recipit propter

- 124 Insuper Capitulum, Sede vacante, dubitari non potest quin habet facultatem assistendi Matrimonio, vel alii Sacerdoti eam delegandi ut assistat, quia succedit in ordinaria iurisdictione Episcopi: c. *Huius* 11. c. *Cum olim* 14. de *maior*. & *ob eiusdem* ubi notant DD. & per eos Sanchez de *Matrimonio*, lib. 2. cap. 28. n. 5. & ea ratione inter superiores Parochos quod hoc, numerantur Papa, & Episcops Diaconatus, ejus Vicarius, & Archipresbyter, ab eodem Gregorio Lopez ibi *z. final*. ergo non est eum denegerunt Ecclesiae Cathedrales haec facultas in Matrimonio : quandoquidem generaliter in omnibus Sacramentis administrandis à *Paro* tributur ; nec enim Matrimonium aliquid speciale, habet, siquidem concilia licentia generali administrandi omnia Sacramenta alicui Sacerdoti, ipse validè assistit Matrimonio : ex Rota decr. 750. m. 6. p. 1. diver. Barbos. in *Pafor.* alleg. 32. n. 127. in *princ.* & *de Paroch.* cap. 21. num. 71. ubi num. seq. contrarias opiniones conciliat in Parocho, qui praeferat licentiam generali concedit, vel in absentia: ita ut in primo casu non sufficiat, secus in secundo : Trul- lenchi de *vire Paroch.* c. 8. n. 5.

125 Instabili, Parochus Cathedralis est Minister Sacramenti Baptismi totius Dioecesis, quia eo mediante administratur universus : ergo & ceterorum Sacramentorum, & idem Matrimonio. At hac objectio faciliter habet responsum. Et primum hoc facere ex tacita delegatione seu permisso vel Municrii cui competit, hoc est Capellani majoris, qui ramquam coadjutor ceterorum Parochorum facit nomine Curatori, vel Capitulo : quia eodem modo permittitur. Secundo, diversissima est ratio Sacramenti Matrimonii, in quo ex praecesso Tridentini Concilii assistere debet proprius Parochus cum testibus; unde cum proprius Parochus non sit contrahestitum, Parochus Cathedralis, matrimonium ex ipsius assistentia celebratum inter alienos parochianos, nullum erit: si vero Capellanus Major vel Archipresbyter affiliet, qui Parochi universalis vices gerunt in Cathedrali, que Parochia est totius Episcopatus, minister pro-

Sed in hoc sub diffinitione procederem , ita ut Cathedralis locus tamquam Parochia sit , nec in eo dubium cadit : at vero circa validitatem Matrimonii , dico quod Massa non potest esse causa invaliditatis .

- 127 trumonia debent in propria Parochia, & propria Parochio
imministrari: ut colligetur ex can. aliter, 30. q. 5. c. *Capellania*,
de feris: t. c. 3. c. de clandes. de conf. cap. *Suan*, de si-
monia: *Clemen.* 1. de privil. ita ut Ministris hujus Sacramen-
ti ipsi contrahentes; Sacerdotis vero praesentia, est con-
ditio necesse; late Trullench de sura *Paro.* c. 8. ex *nam.*
1. 2. & 3. ergo in Cathedrali celebrari potest tamquam in
propria Parochia; at verò cum praesentia Parochii necessaria
sit, & Parochius Cathedralis non se habeat nisi tamquam
unus particularis cuiuscumque Parochia, non potest affi-
stare; immo nec Capitulum Ecclesiae Cathedralis, cum ex eo
quoad ipsum, Sede vacante, quia succedit in iurisdictione
ordinaria Episcopi, hoc facere posse; Sede plena, negari
dicendum est: Archipresbyter verò, sive Capellanus ma-
jor, si ratione sua Dignitatis exercet curam universalem,
animarum, licet ei credendum est; quia ipsi est totius
Dioecesis Patochus, & in hoc tamquam Vicarius Episcopi
habetur; ut supra probavimus. Cum ergo ex Tridenti
129 24. de reformat. matr. c. 1. & *teribus superius citatis*, jus Pa-
rochi confitatur in eo, ut Matrimonium abfice ipsius praes-
entia, vel alterius Sacerdotis de ejusdem licentia celebrari
non possit, idem Trullench mns. 6. non est cur Capitulo
Ecclesiae Cathedralis concedatur tale privilegium, quia ad
hoc nullo modo, Sede plena, idoneus confitetur Minister à
jure deputatus. Unde locus Cathedralis tamquam Paro-
chia consideratur; & Parochi ipsius, tamquam pars Ca-
thedralis: quia omnino satisfactum erit, si ibi in praes-
entia proprii Parochii celebretur: at verò proprius Parochius
130 abfice licentia Capituli ibi affistere non valebit, immo in
131 Parochia Cathedrali, contradicente Parochio, cui circa Sa-
cra Confessio, ut videtur, non possit, sed videtur, non possit.
Dices: ergo nulla datur differentia inter Episcopum &
Capellanum Majorem, sive Archipresbyterum, nam eodem
modo aequantur tamquam universales Parochi:
quod absurdum videatur: sed tamen respondeatur, Episco-
pum ubiquecumque posse, quia tamen non Episcopatus est ipsius Pa-
rochiae; at verò Capellanus major non potest extra Cath-
edralem cui inferus; ita ut limites Parochiae Cathedralis
quoad illos restringantur ad ambitum Cathedralis, quo
ad Episcopum verò extendantur ad tantum Dioecesim. Quod
tamen limitatio ex infra dicendis, in nostra Metropoli
Cesaraugusta, ubi Capellanus maior omnibus indistin-
cte administrat, nec ab Episcopo potest prohibiri. Quare
melius & verius respondeatur, in hoc à *lere* participari cum
Episcopo non esse inconveniens, eo modo, quo partici-
pat Archidiaconus in officio Vicarii, cum semper sub-
iciantur Episcopo: quod sufficit pro differentia.
In Extrema unctione non est cur immoorenam; nam idem
quod de aliis absqueulla distinctione judicandum est: que
omnia ut liquido content, in nostra Metropolitanâ Ecclesie
Cesaraugusta obseruata fuerunt, quando Dignitas
tum Capellani Majoris reperebatur, ad quem cura specta-
bat animarum; atque idem Sacramenta omnia non solum
in ea, verum etiam in toto Archiepiscopatu omnibus indi-
stincte administrabantur; abfice quoq; Illustrissimus
Dominus Archiepiscopus ullo pacto prohibere posset:
ut confar ex sententia, quam in sacro *Rota* supremo
Tribunali obtinuit, & ejus executorialibus & liquidatoris,
sub *Datum Roma*, dir. 2. Iann. 1567. coram Do-
mino Sarmiento, cuius origine in nostro Archivio cu-
fidiatur, & ut omnibus innotescat ad longum ponere li-
bitur: ejus tenor talis est.

136 IN NOMINE DOMINI, AMEN. Universis & singulis hoc publicum instrumentum sententia vi-
furis, lecturis, pariter & audituris, Don Franciscus Sarmiento utriusque Juris Doctor. Sanctissimi Domini nostri Papæ Capellanus, & ipsius facii Palatii Apostolici caufarum Auditor, caufa & caufis hujusmodi & partibus infrascriptis Judex Commifarius ab eodem Sanctissimo Domino nostro Papa specialiter deputatus, Salutem in Domino: & nostris hujusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedit mandatis. Nonveritis sub insertam commisionis papyri fcedulam nobis ex parte ejusdem Domini nostri Papæ praefentatam suffic hujusmodi sub tenore: Beatisime Pater, dignetur Sanctitas Veftra, caufam & caufas appellationis & appellationum, nullitatis & nullatum, ini-
quitatibus & injurias, una cum toto negotio principali à quadam sententia diffinitiva — per Re-
verendissimum Dominum Joannem Baptista de Rubcis facii Palatii Apostolici caufarum Auditorem, de & super liquidatione præminentiarum, fructuum, & emolumentorum Capellania Majoris, Ecclesie Caſtaugultanae, rebusque aliis in Actis caufa & caufarum hujusmodi latius deductis, & illarum occasione, contra devotum Sanctitatem veſtræ oratorum Hieronymorum de Anynon Capellianum Majorem Ecclesiæ, & in favorem Prioris, Canoniconum, & Capituli diœcia Ecclesiæ, ut dicitur, lata; aliqui alteri dicti Palatii Apostolici caufarum Auditori, seu Locumtenenti committe-
re, & mandare audiendas, cognoscendas, decidendas, fineque debito terminandas, cum omnibus suis incidentibus, dependentibus, & emergentibus, annexis & connexis, cum potestate di-
ctos Prioriem, Canonicos, & Capitulum, omnesque alios & singulos, sua communiter vel divi-

sim interesse purantes citandi, & in forma inhibendi, ceteraque in præmissis necessaria & oportuna faciendi, decendi, gerendi, & exequendi; ac terminis substantiibus unica & eadem audiencia reiteratis, ad expeditionem causa hujusmodi procedendi; præmissis, ac constitutionibus & ordinatiobus Apostolicis stylo Palatii, ceterisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque statum causa & causarum hujusmodi ac quarumcumque commissionum & sententiarum tenores, continentes atque formas proprieate sufficienter expressis habentes, qua quidem commissio in ejus fine taliter erat signata, De mandato Domini Papæ, audiat Magister Gaspar, citer, & reiteratis terminis procedat ut præfertur, & justitiam faciat: placet Domino Nostro Papæ: Thomas Feltrensi Hujusmodi siquidem & aliam in causa & causis hujusmodi nobis factarum & præsentarum commissionum prætextu pariter & virtute: Nos in causa & causis hujusmodi rite & legitimate procedentes, servatis de Jure servandis, citatoque ad id & diem & horam infra scripto provido viro Domingo Ludovico de Santangelo Procuratore dictorum Prioris, Canonicorum, & Capitulo Ecclesie Cæfarauitanæ, nostram diffinitivam de Dominorum & Auditorum nostrorum consilio & assensu in scriptis suis, & promulgavimus lalentiam in hunc qui sequitur modum. Christi nomen invocato, pro tribunali sedentes, & solius Deum præ oculis habentes, per hanc nostram diffinitivam quam de Dominiorum & Auditorum consilio pariter & assensu ferimus, in his scriptis pronunciamus, sententiam, decernimus, & declaramus, in ea causa & causis: Primo, coram R. P. D. Joanne Baptista de Rubeis & Auditore nostro, & deinde coram nobis super liquidatione iurium, præminentiarum, & emolumenterum Capellaniæ Majoris, Ecclesie Cæfarauitanæ, vigore trium sententiarum in favore Venerabilis Viri Domini Hieronymi de Aninyon Capellani majoris dictæ Ecclesie, & contra Priorem, Canonicos, & Capitulum ejusdem Ecclesie latarum, rebulbi alii in Actis causa & causarum hujusmodi latius deductis, & illarum occasione inter dictum Dominum Hieronymum ex una, & praefatos Priorem, Canonicos, & Capitulum, partibus, ex altera ventribus, & ad executionem dictarum trium sententiarum, & literarum executorialium per prefatum R. P. D. Joannem Baptistam de Rubeis in favorem dicti Domini Hieronymi decretarum, & Dominis Priori, Canonici, & Capitulo intimatarum, procedendo, omnia & singula infra scripta dicta Dominio Hieronymo Capellano majori, ratione Capellaniæ majoris, & illius annexorum competuisse, & competere, ac præstari debuisse, & debere declaramus & liquidamus. Et primo, quod dictus Dominus Hieronymus posuit administrare dictam Capellaniam majorem, & facere omnia & singula, qua Capellanus Major Canonicus posuit virtute dictæ Capellaniæ majoris facere, nec tenetur in aliquo pro se ponere Vicarium seu Locumtenentem, qui pro eo admittret; & posuit omnia & singula facere, qua in statuto de oneribus Capellani majoris in hac causa producio continentur; videlicet quod dictus Hieronymus sit Cura & Vicarius totius Civitatis & Archiepiscopatus, qui potest per totam Civitatem & Diocesim ministrare Sacramenta, sine aliqua licentia: quod non possint alii Curati Civitatis & Diocesis. Item quod tenetur ministrare Sacra menta Canonici Claustralibus, & Dignitatibus, & Officiis Sedis. Item quod tenetur facere Officium dum Capitulum facit Officium pro aliquo defuncto. Item quod debeat per se ipsum regere & gubernare, in omnibus & per omnia, Capellam Sancti Michaelis. Item quod debeat corrigit Vicarium & Succentorem, & duos Scholares Capella Sancti Michaelis si defeccerint in celebratione Missiarum, & in aliis ad quæ tenetur, juxta intentionem Domini Lupi; & proper hoc habet esse presens in Choro, & officio Capella Sancti Michaelis. Item quod occurrente vacatione Vicaria & Succentoria, ac duarum Scholariarum dictæ Capella, respectivæ habeat, præsentationem & jus præsentandi Vicarium & Succentorem & duos Scholares respectivè, Priori, Canonici, & Capitulo dictæ Ecclesie; taliter quod dicti Prior, Canonici, & Capitulum debent ipsos praefatos & eorum quemlibet respectivè, si idonei fuerint, admittere, eisque & eorum cuiilibet respectivè institutionem facere, & illam debitæ executioni demandare. Item, quod debat visitare Hospitale sancti Salvatoris ipsum cum Priore Sedi, & videre ut Hospitarius faciat ea que facere tenetur, & Eleemosynarii si facit ea, & dat ea que facere & dare tenetur. Item, quod possit & debet per se ipsum Missam Conventualem, & alia Officia in sua hebdomada per turnum occurrente etiam in Altari majori facere & celebrare. Item quod in Choro & processionibus debet incendiare in eo loco in quo Capellanus Major Canonicus de iure & statuto seu consuetudine Ecclesia debet præcedere omnes alias simplices Canonicos: Hieronymus illos præcedere debet. Item ultra portio nem, quam bona memoria Litus Archiepiscopus univit Capellano Majori, de illis de Sancto Michaeli per dictum Archiepiscopum in dicta Capella institutis, omnia & singula emolumenta, que similiem portionem habentibus dantur, recipere debet. Item quod debet recipere quotidie à Prepositura Ecclesie unum panem viginti quatuor unciatum, vinum & carnes, oleum & salas. Item quod recipere debet ac eadem Prepositura Ecclesie Capellam, qua est sic, & quemadmodum de Infirmitaria in pane, vino, & aliis. Item quod recipere debet à Camera Ecclesie, seu illius pro tempore Camerario vestiarium septem librarium cum dimidia. Item quod recipere debet à Vicario Vicaria Sancti Michaelis ratione emolumenterum, curæ animarum Parochia Sancti Michaelis ducentos quinquaginta solidos, medietatem iu[m] mensi Junii, & aliam medietatem in mensi Decembri. Et nisi dicti Prior, Canonici, & Capitulum supradicti tribus sententiis in favore dicti Hieronymi lati, & litteris executorialibus desuper decretis, & eidem Priori, Canonici, & Capitulo intimatis, quoad omnia & singula in predictis tribus sententiis & litteris executorialibus, & præse[n]te nostra liquidationis sententia contenta & descripta, in omnibus & per omnia abscue aliqua contradictione pacifice & quiete ac realiter & cum effectu paruerint, & obedierint, & ab aliis ad quos spectat patere & obediere mandaverint cum effectu, & quoties præmissis omnibus & singulis contravenerint, seu contravenient, seu contravenire quoquo modo permiserint, ex nunquam pro ut ex tunc, & è contra quodam Lupertiū de Ortal Priorem, & Ludovicum etiam de Ortal Infirmarium, Petrum Sifamón, Ludovicum Lanaja, Dominicum Ramos, Joannem de Miedes, Joannem de Artieda, Joannem Ramos, & Gasparem Figuera, Canonicos dictæ Ecclesie omnesque alios, & singulos Canonicos dictæ Ecclesie

ter Officia in Praepositura panem, vinum, carnes, & duplas, & in Choro distributiones quotidianas, prout ex depositione dictum pro parte dictorum Prioris, Canonicorum, & Capituli examinatum, ad quam sine praedictio se retulit, latius constat. Et præmissis sic existentibus, quicunque eius Principalis prædicti Procuratoris, in vini & virtute dictarum trium sententiarum & literarum Executorialium, & sententie liquidatoria, & possessionis sibi tradita, & illorum supradictorum, debeat recipere a dicti Dominis Priore, Canonicos, & Capitulo in Praepositura, videlicet panem, vinum, carnes, & duplas, & in Choro distributiones quotidianas ad instar illorum qui celebrant Missam Conventualem in sua hebdomada per turnum occurrente, & gaudere omnibus, & singulis alii partitis in dicta sententia liquidatoria expensis, cum omnibus & singulis praeminentibus, prærogativis, fructibus, emolumentis, & distributionibus quotidianis, iuxta formam dictarum trium sententiarum, & literarum Executorialium, eidem Principali dicti Procuratori respective secundum subjectam materiam concessis, competentibus & pertinentibus: Attamen prædictis minime inspeeti, neque consideratis, ad notitiam dicti Principalis Procuratoris pervenit seu eidem datum fuit intelligi, quod V. Excellentia, vobisque aliis superiori notati Judices, Officiales, & personæ tam Ecclesiastica, quam secularis, se vestrum quilibet tam conjunctim quam divisi contra omnino modum rationem, aequitatem & iustitiam, in vilipendio & contemptu dictarum trium sententiarum & literarum Executorialium, & sententie liquidatoria, & Cenfuram in ea appositorum, in omnibus & per omnia dictis sententias secundum subjectam materiam non parendo, & in praedictum dicti Principalis dicti Procuratoris & Juriu Capellanae Majoris dicti Principalis dicti Procuratoris de facto privatis, impeditis, seu perturbatis, ac impeditre comamini, ac per vias indirectas procuratis & facitis quod dictus Principalis dicti Procuratoris non recipiat propter Officia in Praepositura panem, vinum, carnes, & duplas, & in Choro distributiones quotidianas, ad instar illorum qui Missam Conventualem in sua hebdomada per turnum occurrente celebrant, & quod similiiter non gaudeat omnibus aliis & singulis partitis in dicta sententia liquidatoria contentis, cum omnibus & singulis praeminentibus, prærogativis, fructibus, emolumentis, & distributionibus quotidianis, iuxta formam dictarum trium sententiarum, & literarum Executorialium secundum subjectam materiam dicto Principali dicti Procuratori respective concessis pertinentibus, & ratione Capellanae Majoris competentibus, & hoc contra forum, jus & iustitiam, tum quia de ratione scripta, cui forus non contradicit, imo assilit, sententia late in Romana Curia, & praesertim illa quæ à Sacro Rota Auditorio emanarunt, prout in causa occurrenti debent ad unguem observari, & inviolabiliter custodiri, & debite executioni demandari; tum quia per dictos Dominos Priorem, Canonicos, & Capitulum, vigore dictarum trium sententiarum & literarum Apostolicarum, ac sententie liquidatoria, fuit tradita posselio dicto Principali dicti Procuratoris in Choro, & in Altari Majori, & in Capella Sancti Michaelis, ac in Praepositura, & in Hospitali Sancti Salvatoris: tum quia Capellanus Major pro celebrantis Officiis in Ecclesia fuit deputatus, & ratione Capellanae Majoris debet celebrare Missam Conventualem, & alia Officia in sua hebdomada per turnum occurrente, & propter Officia divinis interessando debet recipere in Praepositura panem, vinum, carnes, & duplas, & in Choro Distributiones quotidianas, ad instar illorum qui Missam Conventualem per turnum celebrant, & propter alia Officia ad quæ Capellanus Major tenetur, de quibus in dicta sententia liquidatoria fit mentio, debet gaudeat praeminentibus, prærogativis, fructibus, emolumentis, & distributionibus quotidianis secundum subjectam materiam; tum quia parum prodesset sententias ferre, nisi illæ debite executioni mandarentur, & inviolabiliter custodirentur; tum quia dictus Principalis dicti Procuratoris recurrere intendit ad hujusmodi Consistorium Domini Iustitiae Aragonum, pro subsidio, auxilio, tutamine, defensione, protectione, conservatione, & ad implementum executionis dictarum trium sententiarum, & literarum Executorialium, & sententie liquidatoria, à Sacro Rota Auditorio emanatarum, quibus uti intendit, donec & usque quo per Sanctissimum Dominum Nostrum Papam, & Sacrum Rota Auditorium ordinatum fuerit; tum quia Juris firma de foro in omni casu locum habet, quibusdam exceptis, de quorum numero aliquis in praesenti non occurrit. Verum cum ad Nos, & ad nostrum Officium pertinet, competat, & spectet iustitiam pertinentibus ministrare, & oppressos & gravatos a suis oppressionibus & gravaminibus liberos & illatos facere, & non permittere per quemquam contra forum, jus & iustitiam aggravari, Juris firma in omni casu de foro locum habeat, quibusdam exceptis, de quorum numero aliquis in praesenti non occurrit: Pro tanto dictum Procuratore, nomine procuratorio quo supra, firmatum exitit coram Nobis de directo in & super dictis gravaminibus, vocatique processibus, & super alii omnibus & singulis antedictis de stando & parendo Juri, & de faciendo coram Nobis, vobis prædictis superiori nominatis, & ceteris quibusvis, de dicto Principali dicti Procuratori ratione prædicta querelam habentibus, iustitia complementum, ob quod per eundem Procuratorem nomine procuratio quo supra, suimus requisiti, quod V. Excellentia vobisque aliis supra nominatis, & vestrum cuilibet super hoc scribere ac inhiberi deberemus: quocirca ex parte prefata Majestatis Domini nostri Regis, V. Excellentia, vobisque aliis supra nominatis Judicibus, Officialibus, & personis Ecclesiasticis, & secularibus, & vestrum cuilibet dicti, serieque praesentium vos & vestrum quemlibet inhibemus, ne aliquatenus impeditis, perturbatis, vexatis, privatis, jubeatis nec mandatis dictum Principalem dicti Procuratoris impediri, perturbari, vexari, molestari, in jure, usu & possessione, seu quasi, in quibus existit dictus Principalis dicti Procuratoris virtute dictarum trium sententiarum, & literarum Executorialium, & sententie liquidatoria, ac instrumentis possessionis eidem Hieronymo principali dicti Procuratoris tradita, & super quibusjuxta dictarum trium sententiarum, & literarum Executorialium, & sententie liquidatoria, & instrumenti possessionis sibi tradita vim, formam, continentiam, & tenorem missus fuit in possessionem, & existit, ut si in aliquo contra promissa vestra & singula supra dicta, aut aliquod præmissorum, vel in aliquam corudem diminutionem processifl, seu procedendi fecisti, iustisti, seu mandasti, totum illud incontinenti revocetis, & annulletis eo ipso inditatè: vel si quas iustias cauas habetis, quibus ad

prædicta faciendum non tencamini , illas coram Nobis , seu in Consistorio Curia Domini Iustitiae Aragonum V. Excellentia , trigesima , vosque alii defuper nominati Judices , Officiales , & personæ , decima diebus , qui à die præsentationis seu intimatio[n]is , vobis & vestrum cuiilibet inde facientibus continuè numerantur , & immediate sequentur , per vos feu[er] legitimum Procuratorem offere curetus , quem terminum vobis & cuiilibet vestrum ad id præcisè & peremptoriè affigamus ; alias lapso dicto termino , nisi comparueritis , & prædicta adimpleveritis ut prefertur , vestra absentia seu consummatio in aliquo non obstantibus , procedetur , procedere mandabimus contra vos , & vestrum quemlibet , & in premisis parte legitima instant prout fuerit fori iustitia & rationis : interim tamen præmissorum cognitione pendente , nihil præjudiciale in prædictis , aut circa ea innovetis , nec innovari faciatis , jubemus , neque mandetis . Datum Ca[er]a[ra]ugua[la] die quinto mensis Junii , de anno computato à Nativitate Domini Millesimo quingentesimo septuagesimotero . Videl Villar [Locumtenens] . Mandato Domini Locumtenentis , pro Petro Insauti — Notario Joannes Broque-
ra Notarius .

Sig. Inum mei Martini Joannis de Lanuza habitatoris civitatis Cœsarugusta, auctoritateque Regia per totum Regnum Aragonum publici Notarii, qui huiusmodi copiam à suis originalibus literis Juris firmæ à Curia Domini Jusitiae Aragonum emanatis, sigillatis, referendatis, & more solito dictæ Curie expeditis, manu aliena scripta extraxi, & cum eisdem bene & fideliter comprobavi: in quorum fidem & testimonium meo solito signo signavi: constat de actis virgultis inter dictiones quibusvis, *ludicribus*, & inter dictiones singulis, *aliis*, & inter dictiones carnes, & epulas, & inter dictiones mandarent, & inviolablierunt, & inter dictiones donec, & usque, & inter dictiones alias, & lapsos.

- 137 Sed quando Cura Parochialis Ecclesie est penes Capitulum, exercitium verò penes aliquem nominatum ab ipso, potest statuere circa modum in concernentibus curam animarum; de quo & pluribus aliis vide Tondutus de Sanlegario part. 1. question. & resol. benefic. cap. 68. per totum , praep. p.m. 5.

138 Succedit igitur tertium jus , videlicet sepeliendi , & jus Quartae si alibi sepeliantur : in quibus breviter dicas, totum hoc spectare ad Ecclesiam Cathedralem , non verò ad Parochiam ipsius ; ita ut si Capitulum Ecclesie Parochialis sepeliat, omnia ad ipsum iure Cathedralitatis pertinent ; si minus Parochia Cathedralis , plus juris quam cateti Parochia non habeant : ut latissimum calamo defendit Maranta controvers. hor. part. 4. resp. 21. per tot. quem omnino videas.

Nec obstat, Ecclesiam Cathedralem esse exemptam , nec subiecti Parochiali, imò hanc illi subiecti debere; per tex. in c. fin. de offici. Archidi. Junto Maranta num. 59. Nam 139 ut ipse respondit, num. seq. aliud est, etsi subiectam , aliud verò jus funerandi & Quartæ ad ipsam pertinere: quod licet in primo procedat, in secundo è contra , nisi alia ratione pertinere: unde cum hac iura ad Parochos pertinuant, & subiectio ad Cathedralem sit; non verò ad Parochiam ; ipsius Parochus Cathedralis nullam præminentiam habebit: ex eodem Maranta ex m. 61. sic videtur, quod licet Collegiata sit major Parochiali , & ideo praefrance, Graian. discep. foren. discep. 578. num. 6. latè Ferro Mantrique de preceden. cap. 24. num. 2. tamen in funeribus non competit jus sepeliendi Collegialibus adversus Parochos , sed ipsi sepelire & super defunctos orare debent: Peña dec. 261. idem Ferro Mantrique c. 32. num. 2. de qua etiam videtur latissimum in omnibus actibus, dum intra suam Ecclesiam sunt Gonzal. ad Regul. 18. Cancel. glof. 6. num. 105. Salgado de protell. Reg. part. 2. c. 9. ex n. 54.

144 An verò totum ius Parochiale in funeribus pertinet ad Parochum, vel etiam inter Beneficiatos Cathedralis dividendum sit? Dicas breviter, scilicet confutendine Parochum habere fundatam intentionem contra Clericos inferiores, etiam superioris Ecclesie , excepto Capitulo Ecclesiae Cathedralis; de quo latissime Maranta d. 2. part. con. 200. hor. resp. 21. ubi decisionem Coccini in Averiana funeralium 23. Iunii 1634. ad literam ponit: ad idem videnda optima decisio Mantica 360. ea ratione, quia nulla Ecclesia intr' limites alterius fundata (Cathedrali excepta) habet intentionem fundatam à iure super subiectione alterius Ecclesie quoad iura parochialia, cap. dilectus , de Capell. monach. & de communis theoria reffatur Coccinus d. dec. Averiana num. 8.

146 Tamen nullum habet jus ad cogendum , ut alibi electa sepultura, Officia novenalia , & finis anni in sua Parochia fiant: ut Rota auctoritate probat Tondutus de Sanlegorio part. 1. question. & resol. benef. cap. 63. ex num. 26.

de quo etiam egimus cap. 17. de sepultur. ex numer. 165. & seqq.

Circa jus de Quarta, nihil particulare sibi vindicari; nam solum ei debetur si alibi electa fuerit sepultura: ex d. Clem. dudum : de sep. ubi DD. nisi Capitulum Ecclesie Cathedralis sepeliat , quo casu jure Cathedralitatis precipit Cathedralis , non verò Parochia illius : Tondutus de Sanlegorio supradicta. Unde Parochia hac nullam differentiam cum inferioribus haberet, de quo diximus cap. 17. de sepul. ex num. 165. & seqq. Quarta autem in hac Parochia fit in aliis foliis debet, secundum confutendinem : & idem de aliis iuribus, de quibus, dum non constat, fervanda est confusio Cathedralis seu Metropolitanæ; Pellegrini in Manual. Regular. tom. 2. tract. 8. fol. 2. subf. 2. num. 160. De electione autem sepultrura , plura his disputari possent , quia non electa , in Parochiali sepeliendum est motu: ramen quia hoc latè egimus sup. c. 17. de sepulturis Ecclesiastiarum Cathedralium , ex m. 173. ad ea remittimus lectorem . De Exemptione vero Regularium circa hanc Quartram, vide decisiones quas adducit Diana resol. moral. p. 7. ex pag. 519.

Sicuti etiam nec in Jure Decimatum ullum privilegium habet hac Parochia, qui in hoc aliis affinitatu, in quibus tales ius ad ipsam, non verò ad Cathedralem pertinent, etiam quod hoc jus, Cathedralis Ecclesie non est communis Parochia, Gutierrez Canon. question. lib. 1. cap. 30. num. 12. auctoritate Boet. de auctor. magni confi. num. 15. Chafanei in Catal. glor. mun. 4. par. conf. 47. fol. 99. præterquam quod de huc solum Matrices Ecclesie , quales sunt Parochiales, ut cap. 15. sup. de variis nominibus Ecclesiastiarum Cathedralium , num. 166. & 170. prædicta habebant: de quo latè videndum Daniel de Nobilibas disp. 44. num. 7. in additionibus .

In iure verò Oblationum & obventionum nihil etiam particulare habet non solum Parochia, verū nec Cathedralis ipsa; cum unaquaque sua bona habeat, que alienari non possunt: de quibus videndi sunt que notavimus supra: videndum etiam Franciscus Tondutus de Sanlegorio part. 1. question. & resol. benef. c. 63. ex m. 8. Rota apud Merlinum decis. 257. Si verò feci velis, an Parochus possit compellere Parochianos ut oblationes offerant tam in Missis , quām in funeralibus , & aliis actibus: consule Cardinals Tuscum pratic. conclu. litt. O. concil. 13. per rotam , melius & latius Suelius conf. 24. in 1. semic. ubi disputat quando oblationes sunt in precepto. Quod adeò verum est, etiam in eadem Ecclesia dubius ingenerit quidam Episcopus ad eos fecipulosis , ut ob columnas sunt Cathedralis , quis Capitulum & Canonici suo Antecessori , alios licet non ejusdem bonitatis subrogatis , donarunt, ad Sacellum sancti Caroli magna impensa faciendum , quas successor ab heredibus prædilecti Episcopi solvendas esse dicebat, eos voluerit; hæc contrarium refutolam fuit: de quo latè

videndus Matanta cont. Iur. part. 5. resp... per totum. Circa Oblationes vero Ecclesie Cathedralis, scias Episcopum nullum jus habere, sed omnes ad Capitulum pertinere: de quo est optima decisio Merlini Lunen. Sarzanan. Oblationum, 8. Februarii 1627, coram Merlino decisi. 257. supra citato.

160 Supra dicta vero majorum difficultatem habent circa Sacramentorum administrationem Episcopo duatum Cathedralium unitarum in eadem civitate, cui administranda esse credo ex Cathedrali intra cuius Parochiam degit, praecepit stante confitudine, nulla habita ratione an sit antiquior altera: ex rationibus adductis a Cardinale Tuschio lit. S. concil. 190. ex n. 19. uero in finem, de quo videtur dantur dictum sup. cap. 7. de sepe. Eccl. Cathed. in fine, ex num. 24. uero in finem.

161 In Benedictis vero tam nubentium, quam in aliis, que septimum jus Parochiale esse supra notavimus; sub eadem distinctione procedendum esse credo: ita ut licet sit eas accipere ab Ecclesie Cathedrali medio aliquo Mastro, eo modo quo in Sacramentorum administratione notavimus; non vero à Parochio, qui jure Parochiae particularis nullam in hoc praeminentiam habere creditimus.

162 Vidimus uero adeo Jura Parochie Cathedralis, restarunt invigilare ac Parochus ipsius in concurso aliorum, aliquam habeat prærogativam? & credo debere precedere tam in sua Parochia, quam in sessionibus aliarum in concurso aliorum Parochorum. In sua, sub dubium non cadit, quin ceteros Presbyteros ejusdem praecedere debet, de quo videtur latissime Gratianus decip. 298. per totum, quem locum adeo esse copiosum, ut nihil aliud desiderari possit, dicit Ferro Manrique de præced. quest. 32. num. 1. addendo Barbol. in Pastor. alleg. 78. num. 3. Salgado de Regia protectione, part. 2. cap. 9. num. 46. & ex num. 54. & seqq. Difficiliter ergo confitit in concurso aliorum? In quo similiter idem affirmo; ex pluribus; nam licet omnes ejusdem gradus sint; tamen certum est inter plures ejusdem Dignitatem & nominis, praeferendos esse qui in majori loco Dignitatem & nomen hunc consequuntur: de quo lat. Chassaneus in Catalog. glori. mund. 4. p. cons. 47. Secundum, prelatio inter duas ejusdem ordinis, deducitur ex pluribus congesis a Ferro Manrique de præced. quest. 24. num. 3. videlicet ab antiquitate, a qualitate, velut a maioriibus & illustrioribus privilegiis, à Sanctiori corporibus vel Reliquiis ibi quiescentibus, à nobilitibus miraculis ibi patratis, vel majoribus beneficiis à Deo Optimo Maximo ibi collatis, & similibus, de quibus etiam Rora decif. 29. num. 5. part. 2. in novissima diversorum, Menoch. de arbit. lib. 2. centur. 2. casu 158. in fine, que omnia recte Parochio Cathedralis applicantur; ipse enim in majori loco fedet, id est in majori Ecclesia, ubi locum, dignitatem, & nomen est consequens: majori qualitate gaudet, quia majoribus & posterioribus privilegiis illustratur; insignioribus Reliquiis nobilitatur, & alii plurius sparsim in hoc trahuntur congestis: Ex quibus credo praecedere debere: omnis plurius aliis quae ponderanter poterant, de quibus videndi plures quos sequuntur Salgado de Regia protectione, dicit. part. 2. cap. 9. ex num. 53. Sed de hoc laius cum de praecedentia Cathedralium agimus. Unde sicut Parochio Cathedrali ut particularis praecedere debet, quia pluribus existentibus in aliquo loco, major praecedit, & prior est: & hac ratione prima majoritas, secundum antiquitas, & qualitas locum habent; ex Ferro Manrique de præced. quest. 24. & in puncto, quest. 32. num. 7. ita non dubitandum censeo Patechum ipsius praecedere debere.

163 Quid vero dicendum est de Parocho Cathedralis, concurrente cum Parochiali ereta in Collegiatam? In quo breviter dicas, quod si concursus fuerit cum Canonico particulari in congregatione illa, non representante Capitulum, sed tamquam persona particulari, dubium non est Parochium debere illum praecedere: si vero non usquequam representetur communiatum & officium respectivo, tunc Canonicus tanquam dignior debet praecedere in sessionibus particularibus; at vero in his quibus matriculas re-

presentantur, que non sunt ablatae à Parochiali per erectionem in Collegiatam, & hac à Patechio Cathedralis representatur, debet praecedere: de quo videndum lato calamo Riccius in praxi Ecclesiastica, in praxi decisum omnissimum, dec. 6. per totam, cuius fundamenta hic transcribere nolu, nec Ecclesia noviter ereta in Collegiatam, que habet curam, ideo dicitur Parochialis: Cardin. Tusc. lit. E. concil. 25. num. 5.

Circa residentiam in Ministro Ecclesie Cathedralis, medio quo debent vel possunt administrari Sacra menta, major est difficultas; cum de Iure Parochus intra limites 170 Parochi degere debet: cap. quia nonnulli, 3. c. relatum 4. c. conseruente 6. de Cleric. non residen. c. licet, §. 1. etiam, de elect. in 6. Concil. Trident. sess. 7. de reform. cap. 3. & pluribus docet Maranta controv. hoc tomo 2. resp. 29. in princ. ubi latissime disputat quomodo intelligatur hoc verbum, residere? & quid sit personaliter residere? & quid in hoc 171 etiam detur parvitas materie; ita ut parum distans extra Parochiam satisfaciat: ita ergo dicendum videtur de Archipresbytero seu de Capellano majori.

Sed bis non obstantibus, sedere distinctionis controveriam diffinienda esse censeo: ita ut si habeant isti curam actuali Parochie particularis Ecclesie Cathedralis, intra illius limites degere debent, eo modo quo particularis Parochi degere debet circa limites sue Parochie: nihil enim est particularis statuum in Iure, sed ut particularis, subiectus divisioni Parochiarum facta à Dionysio Papa; de qua in cap. 1. 13. q. 1. c. Pastoralis, de his que sunt a Prelatis. Doctores in rubrice de Parochis, Bertrand. consil. 350. vol. 2. part. 1. & quodcum probentur limites, & an respondeantur de limitibus jurisdictionalibus ad Decimationem, quae concurrent debent ad Parochialitatem probandam? videnda late Rota in Florentina Parochiali, 22. Maii 1630. coram Coccino, apud Rubeis decr. 380. p. 5. tomo;

Unum tamen usque adeo nullo pacto pertractatum esse video, cum sit principale dubium, quod in materia huius capituli offerri posse frequentius non dubitatur, circa præcedentiam, & functionem Parochie Ecclesie Cathedralis: quod particularis est ipsam; etenim cum ejus exercitium pendeat à Ministeria Ecclesie Cathedralis, qui loco Clericorum coadjvantum Parochium in inferioribus Parochiis habentur; hi vero in differentia Hierarchica sunt hoc est relitis Canonici & Capitulo, qui particulariter Ecclesie inferiuntur Cathedrali, non vero Parochie ipsius particulari, Portionarii & Beneficiati seu Mansiōnarii, juxta notata a nobis c. 14. de Ecclesiis Cathedralibus secundum præfatum statum.

Tamen si mortuaria seu functions fiant per aliquam Confraternitatem beneficiorum, cui incumbit talis actus, fervenda est consuetudo, ex qua praecedet Rector illius; cum non repugneri minorem praecedere Majorem in aliquibus actibus: Scriptor decif. 964. numer. 1. & 2. quo causa posse est manifestetur: Posth. observat. 44. num. 56. 178 licet fuerit tantum decennialis, Cancer. var. refol. cap. 14. ann. 39. Suelus conf. 72. num. 8. Hinc videamus minorem exercitentem actum proprium, praecedere Majorem: ut in Parocho siola induit, qui praedicit Canonico Cathedrali: latissime Gratianus decip. foren. cap. 106. & decip. 298. a. num. 89. Putatus in terminis Episcopi cum Regularibus, decr. 105. n. 1. lib. 3. & in Episcopo Consilario Regio, 179 qui exterius non praecedit: Franchis decif. 134. n. 4. & etiam in Capitulo affitenti, quando est Canonicus: Trident. 180 sess. 2. de reformat. c. 6. Menoc. consil. 51. & præcipue si fuerit Episcopus nullatenus, habens ex dispensatione Canonicecum in alia Ecclesia, ubi residet tam in Choro quam in Capitulo; de quibus plures tradunt Bobadil. in polit. lib. 3. & 8. n. 20. Caprylicus decr. 27. n. 3. & seq. Franc. decr. 1. 8. num. 181 3. Barbol. de Canon. c. 36. & in collect. ad Concil. sess. 2. de Reformat. c. 6. & in Pastor. alleg. 73. n. 28. vel ubi est Doctor affitensis in Universitate cum ceteris Doctoribus, Gratianus decip. 106. n. 3. quare Confraternitas in hoc casu debet manuteneri, cum lex non refutat posse: ex Scriptor. d. decr. 964. n. 1. & 2. Posth. observat. 44. n. 56.

Hanc

183 Hanc tamen Regulam limitarem, ut solum operetur in praecedentia posse; non enim extenditur de casu ad calum, nec de una re ad aliam Felinus in c. Auditiss. de prescript. Gabriel. lib. 5. tit. de prescript. conclu. 2. Sess. decr. 187. n. 59. ex vulgaris Regula docente, Tamrum prescriptum quantum possit: c. Auditiss. de prescript. Bartol. in l. omnes 4. num. 66. C. de prescript. 30. vel 40. annorum.

184 Quibus addendum est; maxime debere hoc intelligi, si praecedentia fuerit Prioris Beneficii, respectu Portionarium: nam cum Confraternitas comitem cadaver, functionesque faciat, ut Corpus, non debet Caput separari à membris.

185 Qua ratione Capitulum Ecclesie Cathedralis praedit Abbas in Synodus, & ubicumque collegialiter incedunt; quia Ecclesiam representant: Chassaneus in Catalogo glor. mund. 4. p. cons. 32. per totam. Abbas in c. Cum non licet, de prescript. Gratianus decr. 298. ubi latè de Dignitatibus assistentibus in Capitulo, Collegialiter inceduntibus, & 186 juxta particulae habentibus Tamburin. de Iure Abbat. tom. 1. decr. 25. q. 2. ubi q. 4. latè disputat de Dignitatibus in particulari: sed de loco latè dicitur.

187 Ex quibus in facti contingenta ita iudicatum fuit Tutori per viam appellationis, lite vertente inter Portionarios, & Beneficiatos, qui Confraternitatem habent S. Leonardo dicatum in nostra Metropoli Cesaraugustana, qui competit cadavera sepulcræ mandare uno semper Portionario assistente; vel si plures quam sunt Confratres, Clerici vocentur, major augustinus numerus Portionariorum, qui ratione Majoria prætentebant præcedere Rectorem, seu Priorum Confraternitatem, qui in contraria posse le exire dicebat: in cuius favorem fuit lata sententia, que confirmata fuit ab Illusterrimo D. Hispaniarum Nuncio: istam adhuc pendet per appellationem Portionariorum in facta Rota, qui in prima instantia victoriam reportarunt coram Ordinario Cesaraugustano.

Nec mirum est tota specialia habere Parochiam Ecclesie Cathedralis: cùm competens honor in ea pro facultate loci Matrici Ecclesie reservetur: de quibus vide plura apud Litterum de re benef. lib. 1. quest. 28. ex n. 50.

C A P U T XXII.

De Capitulo Ecclesie Cathedralis.

S V M M A R I V M.

Capitulum idem quod Aula Capitularis, 1. Ecclesie nomine continetur, 2. Capitulum necessarium pro Ecclesie Cathedrali, 3. 5. Loca necessaria pro gubernatione Republica, 4. In Capitulo omnia negotia expediti debent, 5. Capitulum diversimode sumit, 6. Aula Capitularis quare sic dicta, 7. 17. 34. Aula quid sit: ibid. & 8. Aula sumit pro Aria, 9. Aula nomine quid continetur, 10. Aulic. & Aule differunt, 11. Aule qui fuerint, 12. Aulic. & eorum pericula, 13. Aula quare sic dicta, 14. Aula aulam animalium ad defendendum se à lupis & aliis feris, 15. Aule definitio, 16. Palatium proprium dicitur ubi habitat Princeps, 18. Cubiculum Regum quae fabrica & ornata edificandum, 19. Item Camerae Magistratum, 20. Ex eorum fabrica nobilitantur Ecclesie & Civitates, 21. 33. Ornatus huius Camerae quare Lacedemonii prohibitus, 23. 33. Nimiis ornatus, & nimis cura homines effeminatos faciunt, 23. Ornatus a licet in Aulis & Cameris tam secularibus quam Ecclesiasticis, 24. 33. & seqq. Exterior cultus & maiestas quomodo conducat ad elevationem menitis ad Deum, 25. Ecclesie inferiores ab Ecclesia Cathedrali leges, mores, gubernium, & ceremonias accipere debent, 26. Frances de Eccles. Cathedr.

P. Hispan.

His deficientibus, à Metropolitana, 27.

Capituli five Aule Capitularis varia nomina, 28. & seqq.

Decuria quid sit, 29.

Aula, Camera Gymnasi, ubi docetur, appellatur item Generalis, 30.

Aula pericula in negotiis pertractandis, 31.

Capituli five Aule Capitularis fabrica, 32.

Domus Magistratum secularium nobilitatem civitatis demonstrant, 33.

Lacedemonii homines effeminatos procreabant, 34.

Camera in dominis ciuitatum magnarum extende, 35.

Aulas Capitulares ex privilegio proprio Cathedralis habent, 36.

Ad Collegiatas extensum est hoc privilegium, ibid.

Hic uetus esse locus pro qualibet functione facienda ad usum Clericorum necessaria, 37.

Capitulum, & Cubiculum Regum, five aedes Regie vestibula cum cancellis habere debent, 38.

Fores autem velantur auleis, 39.

Imagines seu picturae quae apponi possunt in Aula Capitulari, 40.

& seqq. Quae in Basilicis, 41.

Quae in Palatiis Principum, 42.

Quanta fuerit in hoc Romana & Constantinopolitana magnifica, 43.

Imagines virorum illustrium ubi apponi possunt, 44.

In Basilicis Regum que apponi possunt, 45.

Aula Regia, Cesaraugustana domus Episcopalis, & Aula Insignis Aragonum landantur, 46.

Imagines, que Regiam magnificientiam offuscant, probinentur apponit, 47.

Item quae sunt causa deformitatis, 48.

Imagines Beneficiorum apponit in his adiunctis ad quid serviant, 49.

Profecta pictura in Aula Capitulari non apponenda, 50.

Aula Capitularis cuius expensis fieri debet, 51.

Argumentum valet de toto ad partem, 52.

Dominus Civitatis communis, ipsius expensis fabricari debet, 53.

Quae pars pro hoc edificio assignatur, 54.

Nullis fructibus assignatis pro his adiunctis, quibus expensis fabricanda, 55.

Pro his edificiis extruendis nulla licentia Superioris opus est, 56.

Sed voluntas privatorum sufficit, 57.

Multi magis ad perficiendum opus inchoatum, 58.

Generositas animi in expensa facienda in his operibus laudatur, 59.

Privilegia sua Cameris concessa, remissive, 60.

Portionarii & Beneficiati Ecclesie Cathedralis prohiberi possunt à Capitulo ne collegialiter congregentur, 61.

Capituli plurimum interest ne alii Clerici ius Ecclesie collegialiter congregentur, 62.

Clerici inferiores praescriptione possunt acquirere ius congregandi capitolariter, 63.

Quanto tempore ius id est prescribatur, ibid.

Pofessorum familiaritatis multis est momentis ad prescribendum, ibid.

Privati homines non possunt habere Collegium, nec signa Collegii, secundum privilegio, 64.

Signa Collegii que sunt, 65. & seqq.

Privilegium habendi Capitulum quare proprium Ecclesie Cathedralis, 66.

Inferiores Ecclesie licet congregentur, non tamen collegialiter, 67.

Ecclesie Collegialibus competit ius habendi Capitulum, & quare, 68.

Portionarii licet inter sint Capitulo, non sunt de Capitulo, 69.

Episcopus non potest concedere privilegium congregandi capitolariter Clericis inferioribus Ecclesie Cathedralis, 70.

Confraternitatis in Ecclesie Cathedrali, quomodo congregentur, 71.

Capitulum significat adiunctionem collegialiter faciliam, 72.

Inferiores Canonici convenienter plures de per se stantes, 73.

Ornatius a licet in Aulis & Cameris tam secularibus quam

Ecclesiasticis, 24. 33. & seqq.

Exterior cultus & maiestas quomodo conducat ad elevationem menitis ad Deum, 75.

Ecclesie inferiores ab Ecclesia Cathedrali leges, mores, gubernium, & ceremonias accipere debent, 76.

Frances de Eccles. Cathedr.